

Стаття 23. Кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей, та має обов'язки перед суспільством, в якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості.

Конституція України.

Херсонщина: час вчинків

Сучасна історія Херсонщини складається із суцільних випробувань. Розбудова української незалежності тут починалася з обвалу промисловості через втрату орієнтованого на Росію експорту та розрив логістичних сировинних ланцюжків, які за СРСР також прокладалися через територію РФ. Далі було тривале й складне протистояння з перемінним успіхом путінським «агентам впливу» і провокаторам у місцевих органах влади, медіа, громадських організаціях.

Болюча виразка вихлюпнулася гарячою людською кров'ю в 2014-му, та з цього часу необхідність відновлювати економіку поєдналася з потребою відгороджуватися від потоку агітаційного бруду та загрози збройного нападу з окупованого Криму. Проте за роки випробувань у степовиків викристалізувалася громадянська сміливість, прагнення обстоювати свої права навіть всупереч тиску, здатність до ВЧИНКУ, який змінює реальність не тільки в національному, а й у міжнародному масштабі. Причому деякі з цих якостей не чужі навіть іноземцям, тим, для кого Херсонщина стала майданчиком для розбудови власного бізнесу.

Зміни в тобі

— За роки незалежності Херсонщина пережила чимало випробувань. Але вона знайшла своє економічне призначення, утвердивши статус аграрного регіону — житниці України. Звісно, не обійшлося без втрат у промисловості — зникли великі підприємства, які давали роботу тисячам громадян. Та як, скажіть, в умовах ринкової економіки міг вижити бавовняний комбінат Херсона, сировину для якого доводилося возити аж з

повільно, але поступово вони стають соціально активнішими, і вже не дозволяють так нахабно себе дурияти вірою в доброго царя чи доброго вождя. У них своя позиція й своє бачення майбутнього. Це в кожному з нас. Гадаю, найголовніший здобуток української незалежності — особиста свобода для кожного. І ця свобода, відчуття Батьківщини, вона вже в підсвідомості змалечку. Адже зросло покоління, яке мислить по-новому і має нове світосприйняття. А для

самобутність, стали прагматичними романтиками.

**Олександр
САМОЙЛЕНКО,**
голова Херсонської облради.

Дерево з підрубаним корінням не ростиме

За три десятиліття незалежності для незалежності в Україні можна було б зробити в тридцять разів більше. Якщо, звісно, говорити не про атрибутику, а про шлях справжнього

Голова Херсонської облради Олександр Самойленко.

абсолютно неправильної політики державотворення, яка тривала на початку 1990-х.

Коли Францію в повоєнні роки очолив генерал де Голль, йому було дуже важко вести країну вперед через розбрат у суспільстві, коли всяк «тягнув воза вріз-нобіч». Але лідер знайшов спосіб єднання співгромадян — через мову, культуру, звичаї. Таке єднання послідовно триває в наші дні. Тому толерантна начебто Франція 1994 року прийняла Закон «Про захист французької мови», і штрафи за його порушення захмарні. Ми ж до цього подумалися тільки після двадцяти з лишком років незалежності. Але добре, що хоч подумалися. Адже надалі мусимо пам'ятати й передати цю пам'ять поколінням: дерево з підрубаними коріннями не ростиме. Хоч які гілочки до нього не прищеплюй, спершу мусимо вкорінитися в цю землю.

Заради прав та правди пожертвував успішною кар'єрою

У 2004 році Борис Сіленков був успішним го-

ловою другого за значенням у краї міста Нова Каховка. Мав стійку прихильність городян, знаходив спільну мову з обласним керівництвом — робити кар'єру начебто ніщо не заважало. Усе змінилося в одну мить, коли тодішній кандидат у Президенти України Віктор Ющенко вступив у протистояння з владною елітою. Зустрічі з жителями «глибинки» йому повсюдно блокували. Та Борис Сіленков став єдиним очільником громади на Херсонщині, котрий не побоявся запросити Віктора Ющенко до виступу в Новій Каховці. Не тому, що вважав себе прихильником певної політичної платформи. Просто обстоював думку, що свобода слова в правовій державі — не порожній звук.

— Після того виступу Віктора Ющенко в Новій Каховці на мене тиснули просто шалено. З Києва пролунала команда будь-що знайти компромат і посадити Сіленкова. З виконанням наказу в прокуратурі та міліції не заборилися: нашвидкуруч зляпали кримінальну справу й

оголосили мене у всеукраїнський розшук. Та коли група зі спецпідрозділу «Титан» приїхала мене арештувати, прості новокаховчани стіною стали довкола мого дому — три дні й три ночі вони захищали, мабуть, не стільки свого голову, скільки своє право на правду, — згадує Борис Віталійович. — Після такого перебігу подій я не міг залишатися осторонь помаранчевої революції. На Майдані відповідав за соціальні контакти, працював у штабі національного порятунку. Тоді ж серед моїх соратників були 32 херсонці, і я пишаюся кожним.

Нині в Бориса Сіленкова все склалося добре — він захистив дисертацію кандидата економічних наук, працює в одному зі столичних вишів. Та події помаранчевої революції навічно закарбувалися в його пам'яті — як нагадування про те, що за свої права та незалежність варто боротися.

**Анатолій
КИЧИНСЬКИЙ,**
лауреат
Шевченківської
премії.

Лауреат Шевченківської премії Анатолій Кичинський.

Узбекистану, чи комбайнобудівний завод, який випускав неконкурентоспроможну техніку «вчорашнього дня»? Натомість фермери, власники сільськогосподарських підприємств, котрі почали швидко опановувати прогресивні агротехнології, використовувати елітне насіння, новітні і водночас економічні трактори й комбайни, з часом стали успішними. За СРСР, приміром, врожай у 120 тонн томатів з гектара був фантастикою, а нині він — буденна реальність. Крім того, з-поміж українських регіонів Херсонщина лідирує за темпами розвитку альтернативної енергетики, використання енергії сонця та вітру. Але змінилися не тільки вектори розвитку економіки — почали змінюватися люди. Змінюються занадто

наших дітей Україна і свобода стануть природною потребою, невід'ємною частиною життя. Переконався в цьому, коли почув, як мій семирічний синочок ходить квартирою і про щось розмірковує, машинально мугикаючи собі під ніс якийсь знайомий мотив. Я прислухався. Син співав «Ще не вмерла Україна», ще не дуже розуміючи сенс Державного гімну.

За життя мені довелося поїздити Європою, порівняти українців із мешканцями тамтешніх країн. Так, західні європейці прагматичніші, більше думають про майбутнє. Українці ж на їхньому тлі — романтики й мрійники. Та хотілося б, щоб наступні покоління взяли і від нас, і від сусідів найкращі риси. І, зберігши

розвитку державності. Адже коли творять нову державу, то насамперед закладають підвалини однієї з найважливіших її інституцій — громадянськості. І от давайте порівняємо: у сусідній Польщі людина не отримує паспорта громадянина, якщо не доведе своїх знань державної мови та історії країни. А що було в нас на початку 90-х років минулого століття? Та просто змінили паспорти з есерсерівських на українські. Дали їх і тим, хто не знав і не хотів знати ні мови, ні історії держави, в якій мешкає. Натомість ця частина громадян отримала й усі виборчі права, тобто не тільки можливість обирати депутатів і президентів, а й право впливати на майбутнє держави. Тому в Україні і відбулося те, що маємо нині. Усі події на сході України — наслідки

Колишній голова Нової Каховки Борис Сіленков.

Можна жити без ноги — без Батьківщини — ні

Своя боротьба і своя війна випала у незалежній Україні херсонцю Григорію Янченку. Під час військової служби колишній інженер-технолог отримав непоправне каліцтво, втративши можливість пересуватися інакше, ніж на інвалідному візку. Цей візок та його завжди бадьорого й оптимістично налаштованого власника чудово знали городяни, дружно називаючи «дядя Гриша». Та життя без майбутнього в отриманій від держави непоказній квартирці на скромну допомогу Григорій Янченко змінив в одну мить, коли путінські орди заповнили Крим, проросійські найманці запалили Донецьчину та Луганщину. Тоді «дядя Гриша» вийшов до земляків просити гроші — не для себе, а для воїнів, котрі захищали незалежність на

контролювати передачу допомоги бійцям, котрим на початковому етапі збройного протистояння бракувало буквально всього.

Велике подвижництво «маленької людини» не залишилося поза увагою громади. У 2017-му Григорій Янченко отримав найвищу волонтерську нагороду — зірку «Народний герой України». Була й медаль «За жертвність та любов до України». Але він так само виходить із відерцем збирати пожертви для оборонців державності. Хіба що змінив старий інвалідний візок на новіший — триколісний, та додав стенд із фотозвітом, на що витрачаються зібрані кошти, і кому саме надходить допомога.

Одні скаржаться — інші шукають можливості

Руїна й пустка — такою була картина на більшості заводів та фабрик Херсонщини,

Закинутий ангар перетворився на процвітаюче виробництво.

котрі орієнтувалися на випуск продукції для ринку СНД і Росії. «Червоні директори» цих підприємств та їхні наступники заздалегідь шукати нові ринки збуту не прагнули, вдарившись у «прихвятизаційні» процеси, тому й опинилися біля розбитого корита. У таких міс-

тах, як Каховка й Нова Каховка, де на машинобудівних підприємствах працювали по три чверті населення, банкрутство індустріальних гігантів спровокувало сплеск безробіття, масовий виїзд працівників закордон і безнадію для тих, хто залишився. Інвестори також не поспішають

На новому підприємстві «Scanditex» мсьє Жеро створив двісті робочих місць із зарплатою від 8,5 тисячі гривень для новачків до 13,5 тисячі гривень на місяць, інвестувавши в його розвиток майже два мільйони євро. І налагодив там виробництво наплічників, у яких матусі носять малечу, та транспортних чохлів на автівки.

Усього лише? Та точний розрахунок і вміння відстежити тенденції ринку «вистрілили в яблучко»: наплічники розкуповують у Франції, чохла замовляють відомі автогіганти Німеччини. І жодної залежності від країни-агресора. Причому попит такий, що його не задовольняє навіть робота у дві зміни. Триває підготовка для того, аби в найближчій перспективі розширити виробництво удвічі. Затримка — тільки за пошуком та професійним навчанням нових працівників. Свою частку доходів від інвестора справно отримує й держава. Приміром, минулого року «Scanditex» тільки у вигляді податку на додану вартість перерахував до бюджету вагомий 2,4 мільйона гривень.

В утвердження української незалежності кожен робить свій сильний внесок. І для цього, як з'ясувалося, навіть не обов'язково бути громадянином України — достатньо вірити в її перспективи й розвивати тут бізнес.

Фото автора і з відкритих джерел.

У цеху підприємства «Scanditex» кипить робота.

сході України. Адже розумів: можна жити без ноги, та без свободи й Батьківщини жити не можна.

Мабуть, його переконання поділяв багато хто з херсонців. Тому «дяді Гриші» охоче довіряли свої кривні. І вірили, що кожна копійчина з тих, що опинилися в його пластиковому відерці з написом «Захисникам Вітчизни», надійде саме за призначенням. Тому за три роки від початку війни на сході чоловік з обмеженими фізичними можливостями сам зібрав фантастичну, як для Херсона, суму — понад мільйон гривень. На них купували армійцям усе необхідне на той час — від харчів та теплих шкарпеток до бронезилетів та біноклів. До того ж усе придбане Григорій Янченко не переслав із оказією, а сам виїздив на фронт із волонтерами, аби особисто про-

Волонтер «дядя Гриша» (Григорій Янченко).

вкласти кошти в їхнє відродження: адже поруч, у Криму, постійно націлена на материкову Україну зброя агресора. Гроші ж, як відомо, люблять тишу, а не гарматні постріли, тож великі бізнес-проекти воліють відкласти на майбутнє. Але не всі. Правильно кажуть: там, де одні нарікають на негаразди, інші бачать можливості.

Такою можливістю для французького інвестора Фредеріка Жеро стало придбання «майданчика» для свого бізнесу в місті Каховці. Розрахувавши, що робочих рук та професійно грамотних працівників тут не бракує, він придбав у каховській «промзоні» закинтий ангар площею дві тисячі квадратних метрів, де свого часу торгували технікою місцевого виробництва.

ХРОНІКА

31 січня 1992 року — в Херсоні зареєстрували статут Школи гуманітарної праці — першого в краї й одного з перших в Україні недержавних освітніх закладів під патронажем Херсонського державного педагогічного інституту.

1994 рік — завершилося будівництво першої черги Іванівського групового водоводу, яке тривало з 1988 року й коштувало понад 132 мільйони гривень, виділених з державного бюджету.

1999 рік — у Херсоні заснували театральний фестиваль «Мельпомена Таврії». Його організаторами стали Міністерство культури України, Національна спілка театральних діячів України та Херсонський обласний академічний музично-драматичний театр імені Миколи Куліша.

9 вересня 2003 року — після масштабної реконструкції та реставрації фасаду було знову відкрито будівлю залізничного вокзалу Херсона, зведену ще 1907 року.

2006 рік — відомий херсонський художник, поет і публіцист Анатолій Кичинський став першим у краї лауреатом Національної премії України імені Тараса Шевченка в галузі літератури.

27 липня 2013 року — відбулася урочиста церемонія відновлення діяльності аеропорту Херсона як міжнародного. Нині з Херсона виконуються як регулярні пасажирські, так і чартерні авіарейси до Польщі, Туреччини, Єгипту.

5 травня 2014 року — сформовано Херсонський прикордонний загін (на знімку внизу) — його перше урочисте шиківання відбулося у парку Слави Херсона. Загін поповнили прикордонники з підрозділів Сімферопольського прикордонного загону, котрі покинули окупований Крим, залишившись вірними присязі народу України.

2015 рік — два фермерські господарства в селищі Любимівка Каховського району Херсонщини почали експерименти з вирощування крокусів, з тичинок яких отримують шафран (найдорожчі у світі прянощі).

2017 рік — Херсонський державний суднозавод «Паллада» спушив на воду та відправив до порту Лімасол на Кіпрі виготовлений на цій верфі автономний плаваючий док з композитних матеріалів. Гігантська споруда завдовжки 120 метрів має вантажопідйомність 7100 тонн і коштує майже двісті мільйонів гривень.

1 липня 2018 року — на базі Херсонського державного університету відкрили медичний факультет, де розпочалася підготовка сімейних лікарів та фармацевтів.

31 жовтня 2020 року — в селі Крички Олешківського району Херсонщини урочисто відкрили відроджений дім-музей українського письменника-гумориста Остапа Вишні.

2020 рік — група науковців Херсонського державного аграрно-економічного університету розробила та запатентувала в Україні «проривну» технологію отримання біопластику з грибною мицелією. Він у п'ять-сім разів дешевший від синтетичних аналогів і після використання повністю розкладається впродовж місяця, не забруднюючи довкілля, та ще й перетворюючись на компост.

Фото з архіву ХДАБУ.

